

Kadına Yönelik Şiddet

Şiddet, yaralamak, kötüye kullanmak, zarar vermek ya da yok etmek için fiziksel güç kullanımıdır. Kişinin bir başka bir kişiyi veya bir grubu tehdit etmesi veya fiziksel gücünü kasıtlı kullanması; bu durumun yaralanma, ölüm, psikolojik zarar veya mahrumiyetle sonuçlanması söz konusudur.

Şiddet Türleri

Fiziksel Şiddet

Birçok insanın "şiddet" kelimesini duyduklarında aklına gelen türdür. Partnere yumruk atma, vurma, tokat atma, tekme atma, boğma veya iradesine karşı fiziksel olarak kısıtlama gibi davranışları içerebilir. Dikkatsizce araba kullanmayı, bir başkasının fiziksel alanını istila etmeyi veya herhangi bir şekilde birini fiziksel olarak güvensiz hissettirmeyi içerebilir. Bunların yanı sıra itip kakmak, tartaklamak, saçını çekmek, eve ya da odaya kilitlemek, kesici ve vurucu aletlerle ya da yakıcı maddelerle bedenine zarar vermek, sağlıksız koşullarda yaşamaya zorlamak, sağlık hizmetlerinden yararlanmasına engel olmakta fiziksel şiddet örneklerinden bazılarıdır.

Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet ya da istismar bir tür fiziksel şiddet olsa da hem fiziksel hem de fiziksel olmayan bileşenleri içerebildiği için tek başına bir kategori oluşturmaktadır. Tecavüz veya zorla gerçekleştirilen tüm cinsel eylemleri ya da cinselliği silah olarak kullanmayı içermektedir. İstismarcı eş, partner ya da hiç tanınmayan biri olabilir. Kişi cinselliği eşini yargılamak için bir araç olarak da kullanabilir. Eleştirmek veya birinin seks konusunda yeterince iyi olmadığını söylemek veya seksin tek iyi olduğu konu olduğunu söylemek gibi durumlar söz konusu olabilir. Seks duygusal ve kültürel imalarla yüklü olabileceğinden, etrafındaki duyguların güç ve kontrol için benzersiz bir şekilde kullanılmasının birçok yolu vardır. Cinsel şiddetin bazı diğer örnekleri ise uygunsuz dokunuş, kişilerden birinin veya ikisinin rızası olmadan gerçekleşen tüm cinsel eylemler, kişinin rıza gösterme kapasitesinden yoksun olduğu herhangi bir cinsel aktivite, cinsel alay veya ima veya cinsel taciz, cinsel fotoğrafçılık veya pornografinin zorla kullanımı veya cinsel eylemlere tanıklıktır.

Psikolojik/Sözel Şiddet

Bir kişinin korkutma, kontrol etme veya izole etme girişimlerini içerir. İstismarcının sözlerinde ve eylemlerinde olduğu kadar bu davranışlardaki ısrarı da söz konusudur. İstismarcı eş veya romantik partner olabileceği gibi kişinin tanımadığı bir bireyde olabilir. Bu şiddet türü kişinin bir dizi eylem veya kelimeler yoluyla, diğerinin zihinsel iyilik halini ve sağlıklı olma durumunu yıprattığında meydana gelmektedir. Genellikle kurbanın kendi akıl sağlığından şüphe etmesiyle sonuçlanabilmektedir. "Eski kocam silah gibi kelimeler kullanırdı. Cam kırıkları gibi keserdi sözleri. Yavaşça hayatımı tüketiyordum, ta ki neredeyse hiç kalmayana kadar. Bana vurmadığı için tacize uğradığımı düşünmemiştim. Onun korkunç yalanlarına inanmaya başlamıştım. Ne kadar değersizdim, ne kadar aptal, ne kadar çirkin ve kimse beni asla istemezdi" ifadesi bir duruma verilebilecek örneklerdendir. Bağırma, hakaret etmek, aşağılamak, başka kadınlarla kıyaslamak, aşırı kıskanmak, ihmal etmek, yok saymak, çirkin olduğunu söylemek, korkutma, alay etmek, zarar vermek ya da öldürmekle tehdit etmek, kendini geliştirmesine engel olmak, maruz kaldığı şiddetin sorumlusu olarak göstermek psikolojik şiddet örneklerindedir.

Ekonomik Şiddet

Bireyin ekonomik özgürlüğünün elinden alınmasıdır. Ekonomik kaynakların ve paranın kişi üzerinde yaptırım, tehdit ve kontrol aracı olarak kullanılmasıdır. Çalışmasına izin vermemek ya da zorla çalıştırmak, aileyi ilgilendiren ekonomik konularda diğer kişinin fikrini sormadan tek başına karar almak, parasının olmasını engellemek, maddi değeri olan kişisel eşyalarını elinden almak, kredi çekmeye zorlayarak borçlandırmak, kariyerini engelleyecek kısıtlar koymak, işten çıkartılmasını sağlamak, iş bulmasını sağlayacak becerileri kazanacağı etkinliklere katılımını engellemek ekonomik şiddet örneklerindedir.

Dijital Şiddet

Dijital flörtü kötüye kullanmak, mesajlaşma ve sosyal medya platformları üzerinden zorbalık yapmak, taciz etmek, takip etmek veya yıldırmaktır. Dijital şiddet uygulayan kişiler sosyal medyada kiminle arkadaş olabileceğinizi veya olamayacağınızı söyleyebilirler. Size olumsuz, aşağılayıcı ve hatta tehdit edici e-postalar, mesajlar, tweetler, DM'ler veya çevrimiçi diğer mesajlar gönderebilirler. Sizi sürekli takip etmek için Facebook, Twitter, foursquare vb. siteleri kullanabilirler. Size istenmeyen, müstehcen resimler gönderebilir ve karşılığında benzerlerini göndermenizi isteyebilirler. Uygunsuz video göndermeniz için size baskı yapabilirler. Parolalarınızı vermeniz için ısrar edebilir veya çalabilirler. Size sürekli mesaj atabilir ve cezalandırılacağınız korkusuyla telefonunuzdan ayrılamamanız gerektiğini hissettirebilirler. Telefonunuza sık sık bakabilir, resimlerinizi, metinlerinizi ve aramalarınızı kontrol edebilirler.

Flört Şiddeti

Çiftlerin flört esnasında birbirlerine sözel, cinsel, duygusal ekonomik ve/veya fiziksel şiddet uygulamasıdır. Sıklıkla yakın duygusal ilişkide olan bireyler arasında gerçekleşmektedir. Flört şiddetinin ortaya çıkmasında saldırganın bireysel problemlerinin yanı sıra toplumsal cinsiyet rolleri, aile yapıları ve sosyo-kültürel normlar da etkilidir. Şiddet aracılığı ile diğer kişinin davranışlarını kontrol etme ve onun üzerinde baskı kurma söz konusu olabilmektedir. Öldürülme eylemlerinin en çok karşılaşıldığı şiddet türlerinden biridir.

Kadına Yönelik Şiddet

Cinsiyete dayalı şiddet ya da toplumsal cinsiyete dayalı şiddet olarak da bilinmektedir. Esas olarak kadınlara veya kız çocuklarına yönelik şiddet eylemleridir. Bu tür şiddet, genellikle kişilere sadece kadın oldukları için işlenen bir nefret suçu biçimi olarak kabul edilir. Ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanunda şiddet; “Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış.” olarak tanımlanmaktadır.

Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet

Bu tür şiddetin kapsamında zorla bir şey yaptırma, zorla bir şey yapmaktan alıkoyma, irade dışı gerçekleşen fiziksel zarar verici eylemler, vurma, bir araçla vücuduna zarar verme, tokat atma, kolunu bükerek acıtmak, tekmeleme, saçını çekme gibi eylemler yer almaktadır. Daha çok bedene yöneliktir. Bedensel güce dayanmaktadır. Kontrol etme, acı ve korku yaşatma gibi durumlara yöneliktir. Hafif yaralanmalara neden olan eylemlerden cinayete kadar geniş bir yelpazeyi içermektedir.

Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet

Kadını küçük görme, onun bir işi yapamayacağını, beceremeyeceğini belirten ithamlarda bulunma, kişiliğini ve fikirlerini önemsememe, bağırma, lakap takma, davranışlarını sürekli olarak eleştirme, emir yağdırma, surat asma, davranışlarını ve yaptıklarını sürekli olarak kontrol etme, iş hayatında ve sosyal yaşamda kadının karşısına çıkan fırsatlara engel olma kadına yönelik gerçekleştirilen psikolojik şiddet örneklerindedir.

Kadına Yönelik Dijital Şiddet

Dijital şiddet uygulayan kişiler sosyal medyada kimi takip edip edemeyeceğinizi ya da arkadaş olup olamayacağınızı söyleyebilirler. Size olumsuz, aşağılayıcı veya tehdit edici mesajlar veya e-postalar gönderebilirler. Aktivitelerinizi takip etmek için sosyal medyayı kullanabilirler. Kötü niyetli fotoğraflar veya videolar yayınlamak da dahil olmak üzere çevrimiçi yayınlarında size hakaret edebilir veya aşağılayabilirler. İstenmeyen müstehcen fotoğraflar veya videolar gönderebilir, sizden de aynısını talep edebilir, baskı yapabilirler. Hesap parolalarını çalabilir ve geri vermemekte ısrar edebilirler. Sürekli mesaj atabilirler. Onu kızdıracağınızdan korkarak telefonunuzdan ayırlamamanız gerektiğini hissettirebilirler. Telefonunuza sık sık bakabilir veya resimlerinizi, mesajlarınızı ve telefon kayıtlarınızı kontrol edebilirler. Aktivitelerinizi izlemek için her türlü teknolojiyi (telefonda casus yazılım veya GPS gibi) kullanabilirler. Hareketlerinizi, iletişimlerinizi ve etkinliklerinizi izlemek için akıllı ev teknolojisi, akıllı hoparlörleri veya güvenlik kameralarını kullanabilirler. Utandırmanın veya izole etmenin bir yolu olarak adınıza ve resminize sahte sosyal medya profilleri oluşturabilir veya telefonunuzu veya e-postanızı başkalarına sızmış gibi davranarak mesajlar göndermek için kullanabilirler.

Kadına Yönelik Cinsel Şiddet

Kadın cinselliğinin tabu olduğu, namus, şeref gibi kavramların kadın cinselliği üzerinden tanımlandığı toplumlarda daha sık ortaya çıkmaktadır. Genellikle fiziksel şiddetle beraber görülmektedir. Geleneksel kadınlık ve erkeklik rolleri ile ilişkilidir. Toplumda tabu olarak görülen cinsellik ve cinsel şiddet çoğu zaman gizlenmekte, tespit edilememektedir.

Kadının iradesi dışında ilişki kurma, sözlü ve fiili olarak gerçekleştirilen taciz olayları, seksüel yolla bulaşan hastalıklara yakalanmasına neden olma, cinsel ilişki sırasında incitme, acıtma, başka kişilerle ilişkiye zorlama, doğum kontrol yöntemlerini reddetme, cinsel organına zarar verme bu tür şiddetin örneklerindedir.

Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet

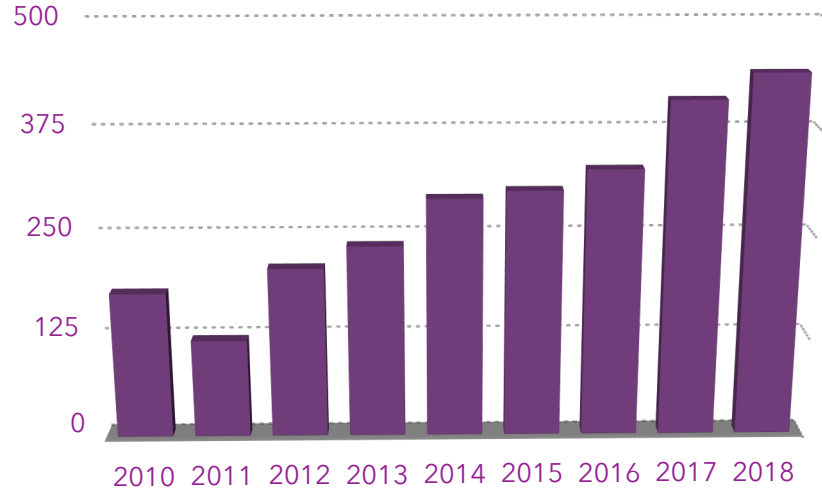
Kadının iradesi dışında onu çalışmaya zorlama, çalışmaktan alıkoyma, parasını denetleme, çalışmadığı durumlarda evin idaresi için yetersiz para verme, kredi kartına el koyma, mülkiyet hakkını sadece kendi üzerine yapma, kadının eğitim almasına engel olma bu tür şiddete verilebilecek örneklerdendir.

Kadına yönelik şiddete ilişkin yanlış inanışlar,

- Aile içinde kadına yönelik şiddet, sadece o ailenin sorunudur.
- Cinsel şiddet failleri sıklıkla tanımadığımız kişilerdir.
- Sadece madde ve alkol kullanımından kaynaklanır.
- Aile içinde kadına yönelik şiddet düşük gelir ve eğitim seviyesine sahip kadınların sorunudur.
- Kadınlar cinsel şiddet konusunda yalan söyler ve iftira atarlar.
- Kadınlar erkekleri kışkırtır ve şiddetle ortaya çıkar.
- Erkekler şiddeti kontrol edemez, buna engel olamazlar.
- Çocuk olursa şiddet biter.
- Cinsel şiddet karanlık izbe yerlerde, daha çok dışarıda, geç saatlerde, sokakta ve kamusal alanlarla gerçekleşir.
- Cinsel şiddet veya çocuklukta yaşanan cinsel istismar kişiyi gey, lezbiyen, trans yapabilir.
- Evlilik içinde, eşler arasında cinsel şiddet görülmez.
- Aile içinde şiddet gören kadın, bunu hak edecek bir şey yapmıştır
- Eğitim seviyesi yüksek kişiler şiddet uygulamaz.

2010- 2018 Yılları Arasında Kadın Cinayetleri Verileri

Aile İçi Şiddette Çocuk

Bir aile içinde kadına yönelik şiddet var ise bu şiddet ortamında çocuğa yönelik şiddette vardır.

Anne karındayken stresle karşılaşan bebeğin sağlığının ve DNA yapısının bozulması ve bunun sonraki kuşaklara aktarılması söz konusudur. Sosyal öğrenme yolu ile şiddetin nesilden nesle taşınabildiği de bilinmektedir.

Şiddetin Kadınlar Üzerindeki Psikolojik Etkileri

Kadının kendisine olan saygısında, verdiği değerinde ve öz yeterlilik hissinde azalma, herhangi bir sorumluluk almada isteksizlik, duygusal ilişkilerde güçlük, diğer bireylerle kurduğu ilişkilerde sorunlar yaşama, kendini yetersiz ve beceriksiz hissetme, intihar düşüncesi, kendine bilerek fiziksel zarar verme eğilimi, strese dayalı fizyolojik şikâyetler, travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, kaygı bozuklukları, alkol/madde kullanımı, yeme bozuklukları, psikosomatik semptomlar, utanma, suçluluk, öfke, yalnızlık, başarısızlık, insanlara güvenmede güçlük ve inkar en sık görülen etkilerdendir.

Şiddeti Önlemek

Kadına yönelik şiddet toplumsal bir problemidir. Çözümüne kavuşabilmesi için toplumsal kurumlar iş birliği içerisinde çalışmalıdır. “Kadın erkek eşitliği” sağlanması yönünde çalışmalar yürütülmelidir. Kadına yönelik şiddet bütün insanların sorunu olduğu unutulmamalıdır. Kadının eğitim, ekonomi ve siyasal katılım alanlarında güçlendirilmesi gerekmektedir. Kadının çalışma hayatına katılması ve ekonomik anlamda bir gelirin olması sağlanmalıdır. Sığınma evi ve kadın danışma merkezlerinin niteliği ve niceliği artırılmalıdır. Eğitim programları düzenlenmeli, görsel ve yazılı medyada bununla ilgili programlara oluşturulmalıdır. Yerel yönetimler tarafından kadınlara istihdam sağlanmalıdır. Ders kitaplarında kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığı konusunda bilgilerin yer almalıdır. Toplumsal cinsiyet rollerini ve kadına yönelik şiddeti pekiştiren unsurlar kitaplardan ve televizyon programlarından çıkarılmalıdır. Caydırıcı önlemler hukuki olarak alınmalıdır. Aile içi şiddetin ciddi bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Ruh sağlığı hizmeti sağlayıcılarının bu konuda eğitimi sağlanmalıdır. Kadına yönelik şiddetin ve toplumsal cinsiyet çalışmalarının tıp ve hemşirelik eğitim müfredatına ve mevcut uygulayıcılara yönelik eğitimlere entegre edilmelidir. Kadın doktorlar tarafından cinsel saldırı kurbanlarının tıbbi muayenelerinin yapılması sağlanmalıdır. Bu alanda araştırmalar yapmak ve kaynak tahsisi sağlamak gerekmektedir.

Terapi ya da danışmanlık desteği almak için psikolojikdestek@altinbas.edu.tr adresine adınızı, soyadınızı ve bölümünüzü yazarak eposta gönderebilir ya da aşağıdaki linkten bize ulaşabilirsiniz.

<http://www.altinbas.edu.tr/tr/ogrenci-rehberi/saglik-kultur-ve-spor/psikolojik-destek-birimi/basvuru--randevu>

Klinik Psikolog
Beliz Naz İşeri

Kaynakça

Akkaş, İ. & Uyanık, Z. (2016). Kadına yönelik şiddet, Nevşehir Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, 6, 32-42.

Kachaeva, M. & Shport, S. (2020). Psychological and psychiatric consequences of violence against women. European Psychiatry, 41, 904.

Kumar, A., Nizamie, H. & Srivastava, N. K. (2013). Violence against women and mental health. Mental Health & Prevention, 1, 4-10.

Polat, O. (2002). “Şiddet”, <http://www.kriminoloji.com/siddet.htm>, (11.02.2012).

<https://www.thehotline.org/>

<https://csdestek.org/>

<https://www.who.int/>

<https://www.apa.org/>